

Юхим Михайлович Грайданс

Львівська державна обласна універсальна наукова бібліотека (ЛДОУНБ) - одна з найбільших бібліотечних установ регіону, універсальна бібліотечна структура (охоплює 26 ЦБС) з близько 800 тис. книжковим фондом багатогалузевої та художньої літератури. Основне її призначення - бути краєзнавчим депозитарієм вітчизняних і зарубіжних видань.

Понад 33 роки науковим керманічем бібліотеки є Юхим Михайлович Грайданс, який улітку 1998 р. відзначив своє 70-річчя. Він забезпечує складання основоположних регламентуючих документів бібліотеки, визначає зміст і напрями її діяльності.

Юхим Михайлович родом з м.Носівки на Чернігівщині. Вищу освіту за спеціальністю бібліографа здобув у Харківському державному бібліотечному інституті. Працював завідуючим бібліотекою для дорослих №7 Шевченківського району м.Львова. В 1956 р. обійняв посаду методиста обласної бібліотеки, пізніше - бібліографа з виконанням обов'язків заступника директора з наукової роботи.

Як фундатор ряду краєзнавчих бібліографічних видань обласної бібліотеки, Грайданс започаткував складання щорічних універсальних посібників типу «Література про область», річних краєзнавчих календарів пам'ятних дат Львівщини. Ініціатор і автор близько 30 проспектів, редактор більше 15 покажчиків, серед яких ретроспективні - «Історія міст і сіл Львівської області», «Історія народного господарства Львівщини» (у 3-х випусках), «Історія профспілок Львівщини», «Пам'ятні місця Львівської області», «Шевченкіана українського зарубіжжя», «Денис Якович Лук'янович», «Львівський період життя і творчості Тадеуша Боя-Желанського (1939-1941)» та ін.

Статті з наукової організації праці публікувалися у 80-ті роки в збірниках «Наукова організація праці та управління в бібліотеках» та «Актуальні питання бібліотечної роботи». Дослідник наголошував на індивідуальному підході до кожного працівника. До цього періоду належать і складені Юхимом Михайловичем два рекомендаційно-бібліографічні покажчики для бібліотек України, які вийшли великими тиражами у видавництві «Каменяр»: «Системні методи управління та нові сорти сільськогосподарських культур».

У 1976 р. було розпочато розробку комплексної системи управління якістю праці бібліотечного колективу. Завдяки плановій дослідницькій роботі Юхима Михайловича вона вдосконалювалася на науково-методичній основі.

Ю.М.Грайданс проводив і соціологічні дослідження читачьких потреб провідних груп читачів обласної бібліотеки, зокрема, «Студент - читач бібліотеки (їх результати опубліковані в «Інформаційно-аналітичному бюлетні» (Національна парламентська бібліотека України. Вип.12. - К.,1995), працює над дослідженням «Науковець - читач ЛДОУНБ».

Завершено соціологічне дослідження про рівень задоволення читачьких потреб польського населення, яке компактно проживає у Львівській області (результати використані при складанні програми «Польща і ми»).

Як член міжвідомчої комісії при Міністерстві культури та мистецтв, Юхим Михайлович взяв участь у розробці концепції розвитку бібліотек в умовах незалежності України.

Для надання допомоги при проведенні державної реєстрації бібліотек ним був підготовлений пакет документів, надісланих усім ЦБС області і які використовувалися при введенні в дію закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу».

У зв'язку зі специфікою функціонування бібліотек в умовах економічної нестабільності, Юхим Михайлович розробив документацію з введення платних послуг у практику бібліотечно-бібліографічного обслуговування.

Нещодавно на пропозицію Книжкової палати України і Всеукраїнської громадської організації «Аналітичний центр «Українські джерела» дослідник працював над проектом «Інформація регіонів України», який передбачає створення в кожній обласній бібліотеці серверу з інформації про регіон. Розроблена ним база даних «Інформаційний портрет регіону (Львівська обл.)» планується зробити стандартною для всіх регіонів України. Проект може бути реалізований протягом трьох років (1998-2000). Передбачається створення локальних комп'ютерних мереж та регіональних серверів у п'яти областях України.

Протягом тридцяти років Ю.Грайданс викладає загальну і краєзнавчу бібліографію у Львівському консультпункті заочного відділення Харківського, Київського інститутів культури, в училищі культури і мистецтв.

Авторитет його як фахівця бібліотечної справи, неодноразово відзначеного урядовими нагородами, служить взірцем професійної школи бібліографів. У колективі він - незамінний консультант, його слово найвагоміше в рішенні важливих професійних питань. Самодисципліна, працьовитість, доброзичливість, коректність робить співпрацю з ним легкою і корисною. Він завжди готовий навчити, допомогти, а для молоді у нього одне побажання - берегти честь бібліотеки як власну. Всі ті, хто з ним знайомі, переконані, що це не просто слова. Підтвердженням цього - все життя Юхима Михайловича Грайданса.

*Олександра Лук'яненко,
завідділом літератури іноземними мовами ЛДОУНБ*